

PREDLOG
EVA:2016-2330-0129
NUJNI POSTOPEK

ZAKON O UKREPIH ZA ODPRAVO POSLEDIC POZEBE IN SNEGA MED 25. IN 30. APRILOM 2016

I. UVOD

1. OCENA STANJA IN RAZLOGI ZA SPREJETJE ZAKONA

Nenavadno toplo vreme je v večjem delu aprila povzročilo, da so kmetijske rastline pospešile rast in prešle v fenofaze, ki so zelo občutljive na nizke temperature, pospešilo je pomladansko setev in saditev koruze, saditev zgodnjega in poznega krompirja, buč ter vrtnin v zavarovanih površinah in na prostem. Posevki oljne ogrščice in posevki ječmena, so bili v fazi latenja in cvetenja, kar je pomenilo večjo občutljivost na nizke temperature.

Proti koncu meseca aprila je večji del Evrope preplaval hladen polarni zrak. Nizke temperature, ki so se ponekod spustile tudi do -3 ali -4 stopinje Celzija, so se pojavljale v različnih območjih Slovenije in so od 25. do 30. aprila 2016 močno prizadele predvsem sadno drevje, vinsko trto, poljščine (krompir, koruzo, oljno ogrščico), žita ter vrtnine.

Sneg, ki je padel med 27. in 28. aprilom 2016 in ki je prav tako prizadel pretežni del Slovenije (snežna odeja do 40 cm), je povzročil poškodbe na visokodebelnih sadovnjakih, intenzivnih sadovnjakih, vinogradih, žitu, travinju (poleganje). Pri intenzivnih nasadih je ponekod sneg porušil celotno konstrukcijo, uničil mrežo proti toči, v primerih podrte armature pa pod seboj pokopal tudi sadna drevesa.

Prizadetost k sreči ni enakomerno velika, temveč je odvisna predvsem od lege in s tem povezanih mikroklimatskih pogojev v kritičnih dneh. Tako so razlike v prizadetosti posameznih posevkov in nasadov na relativno majhnih, zaokroženih območjih, velike. V hladnejših območjih Slovenije (Gorenjska, Koroška, Osrednja Slovenija), kjer je vegetacija poznejša, so poškodbe manjše.

Po prvih podatkih na osnovi pregledanih območij in prizadetih posevkov ter nasadih, ki so jih posredovali strokovnjaki kmetijsko svetovalne službe (deluje v okviru KGZS), Gospodarske zbornice in Zadružne zveze Slovenije, so prizadete kulture in zapažene škode:

- v sadjarstvu

Sadovnjaki so različno prizadeti, kar je odvisno od lege in tehnologije pridelave. Zaradi pozebe so bili prizadeti cvetovi, v toplejših območjih tudi plodiči. Na območjih, kjer je zapadlo več snega, je ta polomil mlade poganjke, ponekod pa tudi v celoti porušil postavljene nasade (uničena konstrukcija, podrta drevesa) in uničil protitočne mreže. V celoti so bile podrte konstrukcije v dveh podjetjih na površini 12,42 hektarja. Ob tem so bile poškodovane tudi armature in mreže na drugih delih nasadov, ki se sicer niso podrli v celoti (počene sponke, potrjana mreža...). Poškodovani so predvsem nasadi jablan, hrušk, koščičarjev (češnje, marelice, slive, breskve), orehov in aktinidij.

- v vinogradništvu:

Najbolj so prizadeti vinogradi na vzhodnih legah in na robovih dolin in sicer v nižinskih legah. Ocenjena poškodovanost mladik in odgnanih brstov zaradi pozebe je od 10 do 100%. Prav tako so poškodovani kabrniki, zaradi snega pa je prišlo še do lomljenja mladih poganjkov. Ko bodo odgnali sobrsti (če niso bili poškodovani) in speča očesa, se bo lahko ocenila škoda. Ker pa imajo sobrsti slabši rodni nastavek, bodo pridelki zagotovo manjši. Na bolj prizadetih legah bo škoda opazna še v

naslednjih letih. Na območju celotnega Podravja (na cca 200 ha) so močno prizadete vse obnove vinogradov narejene v letih 2014 in 2015, obstaja tudi bojazen, da bodo mlade trte propadle.

- na poljščinah in vrtninah

Najbolj so prizadeti vznikli nasadi koruze, posevki oljne ogrščice in vznikli nasadi buč. Zaradi poškodb bo pridelek kasnejši in manjši. Nekatere posevke je bilo potrebno preorati in zasnovati novo setev.

Posevki ozimnih žit so se zaradi teže snega poglobili. Žita so bila zaradi bolj rane vegetacije v fazi pred klasenjem in v klasenju, kar je občutljivejša faza na mraz, saj že temperature okrog dve stopinji pod lediščem povzročijo odmrtnje cvetnih nastavkov in posledično slabo oplodnjo in slabši pridelek. Škodo bo mogoče oceniti, ko bo vidno, ali se bo v klaskih formiralo seme oziroma spravilu pridelka. Poškodovani posevki in nasadi pa so bolj občutljivi za bolezni in škodljivce.

Nasadi zgodnjega in poznega vzniklega krompirja so bili prizadeti, vendar so se v velikem delu še obrasli, bo pa pridelek manjši.

Zelenjadnice na prostem (posevki nizkega fižola, rdeče pese, blitve) so bile zelo prizadete, nekaj škoda pa je bilo tudi na rastlinah v pokritih prostorih (paradižnik, kumare in bučke). Nekateri nasadi kultur, ki so bili zasnovani s presaditvijo na prosto, so bili prizadeti do te mere, da jih je bilo potrebno obnoviti. Doma pridelana zelenjava bo zaradi pozebe kasnila na trgu, kar bo povzročilo velik izpad prihodkov.

- na travinju

Na območjih, kjer je zapadlo veliko snega, je bilo prizadeto tudi večkosno travinje. Običajno je na teh površinah prva košnja okrog 1. maja, zato so bile rastline v fazi bilčenja in latenja. Sneg je rastline polomil in stisnil k zemlji. Košnja je bila otežena, krma pa onesnažena z zemljo.

Najbolj so prizadeti sadovnjaki in vinogradi. Po podatkih Gospodarske zbornice sekcije za sadjarstvo lahko pričakujemo zaradi te naravne nesreče tudi 80 % izpad pridelka v Sloveniji.

Izračun škode bo sicer možno podati šele v naslednjih mesecih oziroma ob spravilu pridelka, vendar pa je po prvih podatkih razvidno, da je bilo skupaj prizadetih okoli 56.500 hektarov površin, na skoraj 47.000 hektarih površin pa je škoda višja od 30%. Najbolj zaskrbljujoča je ravno škoda v sadovnjakih in vinogradih.

Za pripravo podatkov o grobi oceni škode na sadnih vrstah in vinogradih so bile upoštevane ocene poškodovanosti (poročila z dne 9.5.2016), ki so jih pripravili Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije - Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij in Zadružna zveza Slovenije. V skladu s sklepom Vlade Republike Slovenije z dne 12. 5. 2016 bo Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje izdelala predhodno oceno škode (rok se izteče 12.7.2016).

Poškodovanost kultur nad 60%

Sadovnjaki

Stopnja v %	60	70	80	85	90	95	100	Skupaj
Površina v ha	1.929	11	251	6	412	336	267	3.212

Vinogradi

Stopnja v %	60	65	70	80	100	Skupaj
Površina v ha	908	20	66	420	300	1.714

Groba ocena škode je pripravljena na podlagi:

- ocene poškodovanosti vinogradov in sadovnjakov (z dne 9. 5. 2016);
- prijavljenih površin v zbirnih vlogah kmetijskih gospodarstev za leto 2016;

- podatkov Agencije Republike Slovenije za okolje o prostorski razporeditvi najnižje dnevne temperature zraka, pri čemer je prizadeto območje definirano kot tisto območje, kjer je temperatura med 25. in 30. aprilom padla pod ledišče,
- podatkov Statističnega urada Republike Slovenije o :
 - povprečnem pridelku sadja v intenzivnih in ekstenzivnih sadovnjakih ter grozdja,
 - povprečnih odkupnih cenah namiznih jabolk prve kakovosti, jabolk za predelavo ter grozdja za predelavo.

V oceno so vključeni prizadeti vinogradi in trajni nasadi z oceno škode, ki je višja od 60%.

Zagotovo, to niso dokončne ocene, so le orientacijske vrednosti, saj je v skladu z metodologijo ocenjevanja škod, končno oceno škode podati šele ob spravilu pridelkov.

	Površina kultur na prizadetem območju*	Povprečna poškodovanost (v %)	Donos SURS, (vir: Zeleno poročilo)	Višina škode (v evrih)
Sadovnjaki	1.674	72,5	14.112	17.118.228
Ekstenzivni sadovnjaki	3.231	72,5	1.023	2.395.977
Vinogradi	1.573	72,4	3.055	3.475.619
SKUPAJ	6.478			22.989.825

* Prizadeto območje je območje, kjer je temperatura med 25. in 30. aprilom padla pod ledišče (vir: ARSO), površine posameznih kultur pa so izračunane na podlagi podatkov iz zbirnih vlog za uveljavljanje ukrepov kmetijske politike v letu 2016 (vir: Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja)

Pod težo snega so se v celoti podrlle konstrukcije v dveh podjetjih na površini 12,42 hektarja. Ob tem so bile poškodovane tudi armature in mreže na drugih delih nasadov, ki se sicer niso podrli v celoti (počene sponke, potrgana mreža...). Skupna škoda podrtih in poškodovanih sadovnjakov se ocenjuje na okvirno 600.000 evrov.

Groba skupna ocena škode, na na podlagi zgoraj navedenih podatkov znaša okvirno 23,6 milijona evrov.

Razglasitev naravne nesreče:

Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05-UPB, 90/07, 102/07, 40/12-ZUJF in 17/14, v nadaljnjem besedilu: ZOPNN) določa, da sredstev ni mogoče pridobiti ali dodeliti za odpravo posledic neugodnih vremenskih razmer v kmetijski proizvodnji, če je bila za odpravo teh posledic omogočena pridobitev državne pomoči v obliki sofinanciranja zavarovalne premije, zato programa odprave posledic škode, ki opredeljuje tudi sredstva za pomoč prizadetim v naravnih nesrečah, po tem zakonu ni mogoče pripraviti.

Vlada Republike Slovenije je zaradi obsega naravne nesreče in prizadetosti kmetijske proizvodnje na svoji 87. redni seji, dne 12. 5. 2016, sprejela naslednje sklepe, ki vključuje tudi izdelavo predhodne ocene škode, in sicer:

1. Vlada Republike Slovenije se je seznanila z Informacijo o izdelavi predhodne ocene škode na kmetijskih pridelkih, večletnih nasadih in armaturah določenih pridelovalcev zaradi posledic mraza in snega v obdobju od 25. do 30. aprila 2016 na prizadetih območjih Slovenije.
2. Pri izdelavi predhodne ocene škode se upoštevajo podatki o prizadetih območjih in poškodovanosti kmetijskih kultur ter armaturah, ki so jih ugotovili Javna služba kmetijskega svetovanja pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, Zadružna zveza Slovenije in Slovensko zavarovalno združenje, podatki o poljščinah in površinah iz zbirnih vlog Agencije Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja za leto 2016 ter karte dnevni minimalnih temperatur zraka za celotno območje Slovenije Agencije Republike Slovenije za okolje.

3. Izvedbo tega sklepa zagotovi Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje Ministrstva za obrambo v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije, Gospodarsko zbornico Slovenije, Zadružno zvezo Slovenije, Agencijo Republike Slovenije za okolje, Slovenskim zavarovalnim združenjem in Agencijo Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja ter predhodno oceno škode na kmetijskih pridelkih pošlje Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v 60 dneh po sprejemu tega sklepa.

Prizadete pravne in fizične osebe, ki so zavezanci za davek, lahko v zvezi z odpravo posledic letošnje pozebe in snega izkoristijo naslednje zakonske možnosti za olajšanje njihovega položaja:

1. Odpis, delni odpis in odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev v skladu s 101. členom Zakon o davčnem postopku (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14 in 91/15, v nadaljnjem besedilu DavP-2), za davčne zavezance – fizične osebe, če bi se s plačilom davčne obveznosti lahko ogrozilo preživljanje davčnega zavezanca in njegovih družinskih članov.

Odlog plačila davka za čas do dveh let oziroma plačilo davka v največ 24 mesečnih obrokih v obdobju 24 mesecev, če bi davčnemu zavezancu zaradi trajnejše nelikvidnosti ali izgube sposobnosti pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere davčni zavezanec ni mogel vplivati, nastala hujša gospodarska škoda in bi davčnemu zavezancu odlog in obročno plačevanje davka omogočilo preprečitev hujše gospodarske škode. Šteje, da je davčni zavezanec izgubil sposobnost pridobivanja prihodkov iz razlogov, na katere ni mogel vplivati, če je izguba sposobnosti pridobivanja prihodkov nastala zaradi naravnih in drugih nepredvidenih nesreč.

2. ZDavP-2 določa tudi, da davčni zavezanec – pravna oseba, katerega davčna osnova se za tekoče davčno obdobje razlikuje od davčne osnove za predhodno davčno obdobje, od davčnega organa lahko zahteva spremembo višine akontacije v skladu s 371. členom ZDavP-2. Davčni zavezanec to stori tako, da vloži zahtevo davčnemu organu najmanj 30 dni pred dospelostjo obroka akontacije in priloži davčni obračun za tekoče davčno obdobje pred vložitvijo vloge, oceno davčne osnove za tekoče leto ter podatke, ki dokazujejo spremembo ocene davčne osnove. O takšni zahtevi odloči davčni organ v 15 dneh.

Enaka možnost, pod enakimi pogoji, kot za davčne zavezance – pravne osebe, je z ZDavP-2 določena tudi za davčne zavezance – fizične osebe, ki opravljajo dejavnost, in sicer v 299. in 307.a členu ZDavP-2 (sprememba (predhodne) akontacije med davčnim letom).

3. ZDoh-2 sicer iz sistemskih razlogov ne vsebuje več olajšave v obliki možnosti zmanjšanja katastrskega dohodka v primeru naravnih nesreč. Taka rešitev je bila z uveljavitvijo novega zakona (ZDoh-2) z letom 2007 ukinjena, ker je bila označena kot državna pomoč predvsem iz razloga, ker sam izračun katastrskega dohodka (to je še toliko bolj izrazito v novo uveljavljeni metodologiji izračuna katastrskega dohodka) že upošteva nihanja pridelave tudi kot posledico naravnih nesreč. Tudi države s primerljivim sistemom določanja pavšalne ocene dohodka za kmetijsko in gozdarsko dejavnost (Avstrija, Italija itd.) take olajšave ne poznajo. Se pa v skladu z določbo 26. člena ZDoh-2 na drugi strani odškodnine, izplačane na podlagi zavarovanja za škodo po zavarovaljivih škodnih dogodkih in denarne pomoči, prejete zaradi naravne in druge nesreče ne obdavčijo. Prav tako so dohodnine oproščena plačila iz naslova ukrepov kmetijske politike, pridobljena v zvezi z dolgoročnimi vlaganji v osnovno kmetijsko in osnovno gozdarsko dejavnost, torej vse tim. investicijske podpore, torej v primeru trajnega sadovnjaka podpore za nabavo sadik, opore in druge opreme, potrebne za postavitev novega sadovnjaka.

4. Kmetom poleg že navedenih olajšav Zakon o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95), daje možnost, da v primeru elementarnih nesreč uveljavijo zmanjšanje ali odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila za pokojninsko in invalidsko zavarovanje. Tako zmanjšana obveznost se šteje za plačano, saj jo za kmete poravnava Republika Slovenija iz državnega proračuna.

5. Veljavni Zakon o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12-ZdZPVHVR in 111/13) določa, da se lahko s pridelavo vina ukvarjajo samostojni podjetniki posamezniki in pravne osebe, ki za to

dejavnost izpolnjujejo predpisane pogoje glede strokovne usposobljenosti, prostorov in opreme ter so vpisane v register pridelovalcev grozdja in vina. Fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, pa se lahko ukvarjajo s pridelavo vina le iz grozdja, ki je njihov lastni pridelek.

Veljavni Zakon o vinu pa v primerih naravnih nesreč omogoča dokup grozdja tudi fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki v tistih letih, ko je njihov pridelek pomembno zmanjšan zaradi škode po naravni nesreči. Za pomembno zmanjšan pridelek se šteje, če je ta najmanj 60 % manjši od povprečja zadnjih treh let, skupni pridelek (lastni in dokup) pa v tem letu ne sme presežati 100 % triletnega povprečja. Podjetja lahko dokupujejo grozdje v neomejenih količinah, če je podjetje za to dejavnost registrirano.

Že veljavni Zakon o vinu tako dovoljuje dokup pridelka grozdja fizičnim osebam v primeru naravnih nesreč, vendar se izjema nanaša na dokup grozdja izključno iz istega vinorodnega okoliša.

6. Od leta 2006 se v Sloveniji že izvaja sofinanciranje zavarovalnih premij za zavarovanje kmetijske pridelave. S tem država spodbuja kmetijske pridelovalce, da zavarujejo svoje pridelke pred posledicami naravnih nesreč.

Uredba o sofinanciranja zavarovalnih premij za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje in ribištva (Uradni list RS, št. 89/14, 2/15, 3/15, 98/15 in 28/16) določa, da se sofinanciranje zavarovalnih premij plača za zavarovanje primarne kmetijske proizvodnje, in sicer za zavarovanje posevkov, nasadov in plodov pred nevarnostjo toče, požara, udara strele, **pozebe**, poplave in viharja.

Pred škodo, ki ne nastane na pridelku, temveč na nasadu, se lahko zavarujejo tudi večletni nasadi in pritočne mreže, vendar pa se za tovrstno zavarovanje ne sofinancira zavarovalnih premij.

V teh okoliščinah je Vlada Republike Slovenije pripravila predlog zakona, ki ureja ukrepe za odpravo posledic pozebe in snega, ki je Slovenijo prizadel od 25. do 30. aprila 2016. Za ta namen pa se v proračunu zagotavljajo tudi sredstva za odpravo teh posledic.

2. CILJI, NAČELA IN POGLABITNE REŠITVE PREDLOGA ZAKONA

2.1 Cilji

Cilj zakona je čimprejšnja pomoč upravičencem, normalizacija delovanja in omejitev gospodarske škode, ki je nastala upravičencem zaradi pozebe in snega.

Z zakonom omogočamo izvedbe ukrepov, ki omogočajo pomoč prizadetim subjektom v naravni nesreči. Cilj predloga zakona je tudi dovolitev izjemnega dokupa pridelka grozdja fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, tudi iz območij izven vinorodnega okoliša pridelave grozdja zadevnega pridelovalca, ki je utrpel škodo po pozebi in snegu.

2.2 Načela

Predlog zakona odraža načelo pomoči ob škodi subjektom, ki so utrpeli škodo zaradi pozebe in snega na način, ki je sprejemljiv za prizadete subjekte ob upoštevanju proračunskih zmožnosti.

Predlog zakona upošteva tudi načelo, ki zagotavlja, da je pomoč namenjena skupnemu interesu, ima jasen spodbujevalni učinek, je ustrezna in sorazmerna, povsem pregledno dodeljena, je predmet nadzornega mehanizma in rednega ocenjevanja ter ne škodi pogojem trgovanja v obsegu, ki je v nasprotju s skupnim interesom, kot to določa Uredba Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 193 z dne 1. 7. 2014, str. 1: v nadaljnjem besedilu: Uredba 702/2014).

Predlog zakona ohranja osnovni načeli Zakona o vinu, ki sta zaščita potrošnika in zaščita pridelovalca grozdja in vina. Predlog krepi osnovno načelo zaščite pridelovalca, saj se mu s predlogom omogoča ohranitev pridelave vina na ravni preteklih let in s tem ohranitev obstoječih kupcev in tržnih poti.

Hkrati pa predlog ohranja načelo zaščite potrošnika, saj ne posega v veljavne določbe o sledljivosti pridelka vina in kakovosti. Tako morajo pridelovalci pri dokupu grozdja (ne glede na to ali gre za fizične ali pravne osebe) upoštevati vse veljavne določbe predpisov Evropske unije, kot so:

- grozdje za vino z zaščiteno označbo porekla (kakovostno vino ZGP ali vino PTP) mora biti obvezno v celoti pridelano znotraj istega vinorodnega okoliša,
- grozdje za vino z zaščiteno geografsko označbo (deželno vino) mora biti vsaj v 85 % količine pridelano znotraj iste vinorodne dežele,
- na območju Evropske unije ni dovoljena pridelava vina iz grozdja, pridelanega izven EU, in
- v primeru mešanja slovenskega grozdja z grozdem iz druge države članice, se lahko tako vino označi le kot 'vino iz EU' (in ne kot kakovostno ali deželno vino s poreklom).

2.3 Poglavitne rešitve predloga zakona

a) Predstavitev predlaganih rešitev:

S predlogom zakona se urejajo ukrepi v zvezi z odpravo posledic pozebe in snega, ki je prizadel območje Republike Slovenije med 25. aprilom in 30. aprilom 2016 ter postopke za izvedbo teh ukrepov.

Vsebina zakona obsega ukrepe pomoči prizadetim subjektom:

- podaljšanje roka vložitve vloge za zmanjšanje in odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete;
- znižanje ali odpis najemnim pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije;
- razširitev določb Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR in 111/13), da bi se fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, omogočil nakup grozdja iz širšega območja;
- pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom.

Za ta zakon ni predvideno sprejetje izvršilnih predpisov.

Predlog zakona je usklajen z veljavnim pravnim redom in s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in mednarodnimi pogodbami, ki zavezujejo Republiko Slovenijo.

Zmanjšanje in odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za zavarovance, ki so zavarovani na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti

Spremeni se rok za vložitev zahteve za odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki ga določa Zakon o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/1992 in 21/1995) iz 15 dni na koledarski rok določen s tem zakonom, t.j. 31. 10. 2016.

Znižanje ali odpis najemnim pri Skladu kmetijskih zemljišč Republike Slovenije

23. člen Pravilnika o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč (v nadaljevanju pravilnik), ki ga je sprejel Svet Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS opredeljuje možne načine odpise zakupnin. Navedeni člen določa pomoč »de minimis« v sektorju kmetijske proizvodnje, pri čemer je odpis zakupnine možen zgolj v primerih neugodnih vremenskih razmer, ki jih ni moč zavarovati, kot so suša, moča, burja in zimska pozeba. Glede na to, da spomladanska pozeba konec aprila letošnjega leta ni uvrščena med naštete neugodne vremenske razmere, odpis zakupnin na podlagi veljavnega pravilnika ni mogoč, zato je za podlago za odpis zakupnin zaradi škode na pridelkih kot posledice spomladanske pozebe v letu 2016 potrebno urediti v predlaganem zakonu.

Razširitev določb Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR in 111/13), da bi se fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in so utrpeli škodo po pozebi in snegu, omogočil nakup grozdja iz širšega območja.

Z namenom zaščite pridelovalca grozdja in vina predlog predvideva možnost dokupa pridelka grozdja fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in so utrpeli škodo po pozebi in snegu, tudi iz območij izven vinorodnega okoliša pridelave grozdja zadevnega pridelovalca. S tem se

pridelovalcem, ki pridelujejo grozdje na območjih, na katerih so bili vinogradi v večji meri prizadeti zaradi pozebe in snega, omogoči nakup grozdja, ki ga na podlagi veljavnih določb Zakona o vinu znotraj istega vinorodnega okoliša ne bi mogli izvesti. Predlog zakona predvideva možnost izjemnega dokupa grozdja letnika 2016 in 2017 (pozeba in sneg sta povzročila škodo tudi na zasnovi poganjkov, ki so osnova za pridelek naslednjega letnika). V primeru morebitnega dokupa grozdja (ne glede na to ali gre za fizične ali pravne osebe) je potrebno upoštevati veljavne določbe EU predpisov, ki določajo zlasti, da:

- mora biti grozdje za vino z zaščiteno označbo porekla (kakovostno vino ZGP ali vino PTP) obvezno v celoti pridelano znotraj vinorodnega okoliša,
- mora biti grozdje za vino z zaščiteno geografsko označbo (deželno vino) vsaj v 85% količine pridelano znotraj vinorodne dežele,
- na območju EU ni dovoljena pridelava vina iz grozdja, pridelanega izven EU,
- v primeru mešanja slovenskega grozdja z grozdem iz druge države članice, se lahko tako vino označi le kot 'vino iz EU' (in ne kot kakovostno ali deželno vino s poreklom).

Pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom

Kmetijska gospodarstva, ki so na podlagi oceni škode po pozebi in snegu najbolj prizadeta, so upravičena do pomoči v obliki nepovratnih sredstev. Kmetijska gospodarstva se uvrsti med najbolj prizadeta kmetijska gospodarstva, v kolikor je bila v trajnih nasadih ocenjena stopnja poškodovanosti najmanj 60 %. Za prizadete kmetijske površine se dodeli, v kolikor kmetijsko gospodarstvo izpolnjuje tudi druge s tem zakonom in predpisi EU predpisane pogoje.

b) Način reševanja:

- vprašanja, ki se bodo reševala s predlaganim zakonom,

Zaradi ocene škode, ki jo je moč podati šele po določenem času, je potrebno podaljšati zakonsko predpisani rok za vlaganje vlog za odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, za zavarovance, ki so zavarovani na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti.

Za podlago za odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS, zaradi škode na pridelkih kot posledice spomladanske pozebe v letu 2016 je potrebno v predlaganem zakonu urediti ustrezno podlago.

Na področju pridelave vina se s predlogom ščiti pridelovalce vina pred izgubo potrošnika in ustaljenih tržnih poti.

Najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom se z zakonom zagotovi pomoč, ki bo omogočila omejitev gospodarske škode, normalizacijo delovanja in posledično ohranitev dejavnosti.

.....

- vprašanja, ki jih bodo urejali izvršilni predpisi, in seznam izvršilnih predpisov, ki bodo prenehali veljati,

/

- vprašanja, ki se bodo reševala na drug način in kako (npr. kolektivne pogodbe),

/

- vprašanja, na katera ni mogoče poseči s predpisi,

/

- vprašanja, ki naj bi bila deregulirana (ni več potrebe po regulaciji),

/

- vprašanja, ki se bodo reševala s predpisi, za katera je bilo poprej opravljeno eksperimentiranje in testiranje zaradi ugotovitve primernosti ukrepanja.

/

c) Normativna usklajenost predloga zakona:

- z obstoječim pravnim redom (veljavno zakonodajo),

Usklajeno.

- s splošno veljavnimi načeli mednarodnega prava in z mednarodnimi pogodbami, ki obvezujejo Republiko Slovenijo,

/

- predpisi, ki jih je tudi treba sprejeti oziroma spremeniti in »paketno« obravnavati

č) Usklajenost predloga predpisa:

- s samoupravnimi lokalnimi skupnostmi,

/

- s civilno družbo oziroma ciljnim skupinami, na katere se predlog zakona nanaša (navedba odprtih vprašanj),

/

- s subjekti, ki so na poziv predlagatelja neposredno sodelovali pri pripravi predloga zakona oziroma so podali mnenje (znanstvene in strokovne institucije, nevladne organizacije in posamezni strokovnjaki ter predstavniki zainteresirane javnosti).

/

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA ZAKONA ZA DRŽAVNI PRORAČUN IN DRUGA JAVNA FINANČNA SREDSTVA

Ocena finančnih posledic za državni proračun

Sprejetje predloga zakona bo imelo tudi neposredne posledice za državni proračun. Ukrepi so oblikovani na način, da zmanjšujejo obveznosti plačil zakupnin prizadetih subjektov kot tudi neposredno pomoč najbolj prizadetim in ogroženim kmetijskim gospodarstvom.

Za pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom se predvideva dodelitev pomoči v okvirni višini 4.000.000 evrov, ki se zagotovijo iz proračunske rezerve.

Glede na končno poročilo o ocenjeni škodi in glede na oceno stroškov posameznih ukrepov za odpravo posledic škode bo vlada določila višino sredstev, način in dinamiko zagotavljanja le-teh tekom leta 2017.

V skladu z zakonom, ki ureja javne finance in ob uporabi določb zakona, ki ureja odpravo posledic naravnih nesreč, se sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu zagotovijo za vsako proračunsko leto posebej na podlagi ocene o potrebnih sredstvih za odpravo posledic iz programa odprave posledic škode v kmetijstvu. Če je program odprave posledic škode v kmetijstvu sprejet v letu nastanka škode, se za to proračunsko leto zagotovijo sredstva za izvedbo ukrepov odprave posledic škode v kmetijstvu v okviru sredstev državne proračunske rezerve. Za posamezen pojav škode v kmetijstvu, za katerega je vlada odločila o uporabi sredstev za odpravo njegovih posledic v septembru ali kasneje, se zagotovijo sredstva, za izvajanje ukrepov odprave posledic škode v okviru sredstev državne proračunske rezerve v prvem proračunskem letu po letu, v katerem je nastala škoda.

Ocena finančnih posledic za druga javna finančna sredstva

Sprejetje predloga zakona ne bo imelo neposrednih posledic za druga javna finančna sredstva.

- predvideno povečanje ali zmanjšanje prihodkov državnega proračuna,
- predvideno povečanje ali zmanjšanje obveznosti za druga javna finančna sredstva,

Iz naslova ukrepa znižanje ali odpis najemnim pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije

- predvideni prihranki za državni proračun in druga javna finančna sredstva,

/

- sredstva bodo zagotovljena z zadolževanjem (poročstva),

/

- v naslednjem proračunskem obdobju bodo sredstva zagotovljena v okviru proračunske rezerve.

4. NAVEDBA, DA SO SREDSTVA ZA IZVAJANJE ZAKONA V DRŽAVNEM PRORAČUNU ZAGOTOVLJENA, ČE PREDLOG ZAKONA PREDVIDEVA PORABO PRORAČUNSKIH SREDSTEV V OBDOBJU, ZA KATERO JE BIL DRŽAVNI PRORAČUN ŽE SPREJET

- sredstva so zagotovljena v sprejetem državnem proračunu na naslednjih proračunskih postavkah
- sredstva bodo zagotovljena s prerazporeditvijo v okviru sprejetega državnega proračuna s postavke na postavko
- sredstva bodo zagotovljena z rebalansom oziroma spremembami državnega proračuna. za leto 2017,

Sredstva za izvajanje zakona v letu 2016 so v državnem proračunu zagotovljena.

5. PRIKAZ UREDITVE V DRUGIH PRAVNIH SISTEMIH IN PRILAGOJENOSTI PREDLAGANE UREDITVE PRAVU EVROPSKE UNIJE

- prikaz ureditve v drugih pravnih sistemih,

.....

Na področju vina se ključna ureditev v državah pridelovalkah vina nanaša na sledljivost porekla, kakovost vina in vodenje ustreznih evidenc. Vsi pridelovalci so dolžni prijavljati pridelavo v uradne evidence in voditi lastne evidence, iz katerih je razviden kraj pridelave grozdja in vse faze pridelave, vključno z morebitnimi odkupi in prodajo. Zagotovljena mora biti popolna sledljivost ne glede na pravno obliko pridelovalca.

.....

- prikaz ureditve v pravnem redu EU,

.....

Uredba (EU) št. 1308/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupne ureditve trgov kmetijskih proizvodov določa pravila glede označb porekla, vodenja evidenc in kakovosti vina. V sklopu vodenja evidenc se vodi celoten promet z grozdom in vinom, predpisani so tudi spremni dokumenti za promet z vinom. Celoten sistem se izvaja izključno z namenom varstva potrošnikov in zaščite porekla vina. Predpisane določbe so enake za vse pravne oblike pridelovalcev vina.

Prikaz ureditve v nekaterih pravnih sistemih držav članic Evropske unije (prikaz ureditve v najmanj treh pravnih sistemih držav članic EU)

Nedavne hude škode v kmetijski proizvodnji zaradi poznih zmrzali in snega – Zahteve iz SI, AT, SK, HR, HU, CZ in PL

Od 20. do 30. aprila 2016 so skoraj celotno ozemlje Srednje in Vzhodne Evrope zajele ekstremne vremenske razmere. Po obdobju zelo toplega vremena v začetku aprila, je hladen zrak iz severne poloble dosegel celotno Evropo. Prehod hladne fronte je v nekaterih delih Evrope, zlasti pa v Srednji in Vzhodni Evropi, povzročil zmrzal in hudo sneženje do nižini.

V noči iz 27. na 28. aprila so bile zabeležene jutranje temperature od -2°C do -8°C , prav tako pa na mnogih področjih tudi zelo močno sneženje. Zapadlo je do 40 centimetrov snega. Ekstremne vremenske razmere so močno prizadele kmetijsko pridelavo. Zaradi zmrzali so bili močno poškodovani sadovnjaki in vinogradi. Pozna zmrzal je vplivala tudi na krompir, koruzo, oljno ogrščico, žita in zelenjavo na prostem. Snežna odeja je v naslednjih dneh povzročila dodatno škodo v intenzivnih in ekstenzivnih sadovnjakih in vinogradih ter na žitih in travnikih.

Kmetje, ki jih je že prizadele kriza na trgu, se sedaj soočajo še t dodatnimi težavami. Zadevne države članice pozivajo Komisijo, naj olajša uporabo shem državnih pomoči v državah, ki so bile prizadete, da je potrebno pri izvajanju ukrepov skupne kmetijske politike, upoštevati višjo silo, ter da je potrebno da se prizna oz. upošteva tudi prizadetost kmetov zaradi krize na trgu.

Razmere v Sloveniji

Ekstremne vremenske razmere, opisane v uvodu, so močno prizadele kmetijsko pridelavo v skoraj celotni Sloveniji. Najvišja škoda je v vzhodni in jugovzhodni Sloveniji (Štajerska, Pomurje, Posavje in na Dolenjskem), medtem ko je v osrednjih regijah (Gorenjska, Koroška, Osrednja Slovenija), škoda manjša, zaradi kasnejšega začetka vegetacije. Škoda se tudi bistveno razlikuje glede na nadmorsko višino in izpostavljenost lokacije v kritičnih dneh.

Popis škode je v teku. Po prvih ocenah je prizadetih 46.996 hektarjev kmetijskih zemljišč, kjer škoda presega 30%. Pozna zmrzal je večinoma poškodovala sadovnjake in vinograde. Poškodbe pa so vidne tudi pri oreh, krompirju, ječmenu, oljnih bučah, ogrščici ter vrtninah na prostem.

Sneg je v naslednjih dneh povzročil dodatno škodo zlasti na intenzivnih in ekstenzivnih sadovnjakih in vinogradih, v določenih primerih je prišlo do popolnega uničenja sadovnjakov in vinogradov (konstrukcija, mreže proti toči in drevesa). Sneg je prav tako povzročil škodo na poljih in sicer predvsem na žitih.

Najbolj zaskrbljujoč je obseg škode v sadovnjakih, kjer je prizadetih več kot polovica vseh nasadov in v vinogradih, kjer je prizadetih več kot tretjina vinogradov.

Prva ocena škode:

4.956 ha sadovnjakov poškodovanih, 3.835 ha več kot 50%

6.964 ha vinogradov poškodovanih, 4.164 ha več kot 50%

Na najbolj prizadetih lokacijah sadovnjakov in vinogradov bo poškodbe mogoče opaziti tudi v naslednjih letih zaradi nižje kakovosti in količine pridelka.

Vlada Republike Slovenije je začela postopek za popis škode. Končno oceno škode bo mogoče podati šele v jeseni oz. po spravilu pridelka.

Razmere v Avstriji

Ekstremne vremenske razmere so v noči med 26. in 29. aprilom 2016 (odvisno od natančnega območja v Avstriji) močno prizadele avstrijsko kmetijsko proizvodnjo. Zapadlo je 30 do 40 cm snega. Kmetje so ponovno prizadeti. Nizke temperature so trajale 3 do 4 noči in so padle pod minus -4 do -5°C (najbolj ekstremna temperatura je bila -6°C). Zaradi zmrzali je bilo poškodovano sadje in zelenjava tudi pod zaščitno folijo. Čeprav podatki o škodi še niso dokončni, pa prve ocene že kažejo vpliv zmrzali na avstrijsko kmetijstvo. Kmetje so poskušali zaščititi cvetje in sadje z parafinskimi svečami in ogrevanjem (straw fire) Poleg tega je zmrzal zelo resno prizadela vinogradništvo, zlasti na Štajerskem, pa tudi v nekaterih delih drugih zveznih držav, ki jih so jih prizadele ekstremno mrzle in hladne noči. Kmetje so prav tako poskušal zaščititi sadje in zelenjavo s pomočjo mrež proti toči. Na žalost pa je sneg, ki je zapadel v naslednjih dneh poškodovali mreže proti toči, ki so se zrušile pod

težo snega. Mrež proti toči pa zaradi zmrzali ni bilo mogoče pravočasno, še preden je zapadel sneg, pospraviti.

Popis škode je v teku. Do sedaj ocenjena škoda znaša več kot 300 milijonov evrov. Popis škode se osredotoča na jug in jugovzhod Avstrije. Najvišja škoda je bila ocenjena na Štajerskem, in sicer 190 milijonov evrov.

Po prvih ocenah je uničenih več kot 40.000 hektarjev specialnih kmetijskih rastlin in sicer: sadovnjakov, vinogradov in zelenjave. Nekatere poškodbe bodo povzročile izgubo pridelka za naslednjih 3 do 4 let.

Končni obseg škode bo viden šele čez nekaj tednov, odvisno od regeneracijske sposobnosti kultur. Kot je že bilo omenjeno, je najvišje ocenjena škoda na Štajersko, kjer znaša tudi do 90% vrednosti običajnega donosa pridelka. Še posebej je pritisk na trgu s sadjem. Odkupne cene ne morejo pokriti proizvodnih stroškov. Škoda zaradi obdobja trajanja zmrzali povečuje negativni gospodarski položaj kmetov v tem sektorju (sadjarstvo).

V Avstriji imajo za namen naravnih nesreč sklad, ki se financira iz državnega proračuna, in proračuna zveznih dežel. Sklad je namenjen za vse vrste naravnih nesreč kot so: potres, poplave. Iz tega sklada pa se ne mora dobiti finančna pomoč za škodo, za katero je mogoče dobiti zavarovanje – za vino je mogoče skleniti zavarovanje za točko in zmrzal. Edina izjema je naravna nesreča, ki ogroža obstoj kmetijskega gospodarstva, kar se je zgodilo vinarjem na Štajerski, in vinarjem v nekaterih drugih državah, kjer je prišlo do popolnega uničenja vinogradov. Ocenjuje se, da je popolnoma uničenih med 4.500 do 5.000 ha vinogradov, kateri bodo upravičeni do sredstev iz sklada. Država se je odločila, da bo v sklad za naravne nesreče namenila dodatnih 50 mio evrov, ta znesek pa bodo podvojile še dežele, torej bo celoten znesek v skladu znašal 100 mio evrov in bo namenjen za vse kmetijske sektorje (večinoma sadjarstvo). Do sedaj še ni odločitve, koliko bo znašalo plačilo na ha za vinarje, verjetno bo potrebno počakati na spravilo pridelka. Prav tako tudi posamezne dežele načrtujejo nekaj dodatne pomoči iz svojega proračuna, vendar bodo to le majhni zneski.

Predvideni ukrepi pomoči v Avstriji:

1. Nadomestilo za izpad pridelka – za škodo nad 30 % se izplača 1/3 škode. Do nje so upravičena vsa kmetijska gospodarstva. Tisti, ki pa nimajo zavarovanih površin dobijo zmanjšano za polovico, torej 1/6.
2. Plačilo za obstoj kmetij v primeru hude pozebe. Upravičeni so le sadjarji in vinogradniki. Izpad pridelka se bo ovrednotil glede na petletno povprečje.

Razmere na Slovaškem

Na Slovaškem so neugodne vremenske razmere povzročile precejšnjo škodo na kmetijskih kulturah, in sicer zlasti na sadju (ribez, jabolka, hruške, češnje, jagode in marelice, kjer so bili prizadeti cvetovi in plodovi). Poleg tega je pozeba prizadela tudi vinsko trto, na nekaterih mestih koruzo, oljno ogrščico, sončnice, sladkorno peso, krompir in druge pridelke. O škodi so poročali iz skoraj celotne države, predvsem pa iz južne in osrednje Slovaške.

Sadjarji so običajno dobro pripravljene za spomladanske zmrzali ter na zaščito cvetov in plodov, z uporabo posebnih parafinskih sveč iz voska, kakor tudi z mešanjem zraka s helikopterji. Ko je v preteklosti že prišlo do nizkih temperatur so le te trajale 2 - 3 dni in niso padle pod - 4,5 ° C. Zmrzali lahko poškoduje cvetoče drevje že pri - 1 ° C. Nizke temperature pa so bile v zadnjih dneh aprila zabeležene 5 - 6 noči s temperaturami, ki so zjutraj na nekaterih mestih, 5 cm nad tlemi dosegle - 9,3 ° C, na 2 metrih nad tlemi pa je temperatura občasno padla pod - 5 ° C.

Prve ocene škode na sadnem drevju kažejo 50 - 70% poškodovanost. Nekaj škode zaradi zmrzali je bilo zabeleženo tudi pri zelenjavi (paprika, zelje, grah) in jagodah, ki so pod zaščitno folijo. Podobna situacija je tudi v vinogradih, kjer so v prvih dneh skušali vinsko trto, pred zmrzaljo zaščititi na več načinov in sicer z dimom. Pri temperaturah pod - 5 ° C, so bili vsi ukrepi neučinkoviti zato je mrznil uničil vsaj tretjino pričakovanega pridelka. Na celotni površini vinogradov je škoda ocenjena na 40 do 50%, po nekaterih predelih celo do 80%. To se predvsem nanaša na lokacije na ravninah, v bližini vodnih teles, še posebej na mladih nasadih.

Pri žitih je bila najvišja ocenjena škoda na koruzi prav tako so bile prizadete tudi oljnice in okopavine, vendar pa so bile poškodbe odvisne od vegetacijske faze rasti rastline. Najvišja škoda je bila na J Slovaške, kjer je bila ogrščica v fazi cvetenja. Za sladkorno peso je bila ocenjena škoda od 10 - 20% za polovico vseh rastlin. Najbolj so bile prizadete zgodnje sorte krompirja in sicer tiste, ki imajo rok spravila v zadnjih dneh maja. Stopnja poškodbe zgodnjih in pol zgodnjih sort krompirja bo odvisna od posamezne lokacije in globine zmrzali. Na podlagi razpoložljivih podatkov, in opazovanega območja na 37.000 hektarjev, je bilo poškodovanih 23.000 ha oziroma 62%.

Ocene poškodovanosti še niso dokončne, saj še vedno poteka zbiranje podatkov in popis rastlin na posameznih kmetijah. Vprašanje prihodnji dni je vpliv vremena, ki lahko delno pomaga, da si rastline opomorejo. Slovaška republika je že izračunala prvo neposredno škodo v nasadih, kot tudi stroške za zaščito pred zmrzaljo. Sekundarna škoda kakovosti sadja bo merljiva po spravilu pridelka.

Glede na slabe vremenske razmere, ki so bile v Srednji in Vzhodni Evropi, in so še posebej vplivale na sadje in zelenjave, ter na dejstvo, da so letos že tretje leto zapored neugodne razmere na trgu zaradi ruskega embarga, suše ali pozne zmrzali, pozivamo Evropsko komisijo, naj sprejme ukrepe, s katerimi bi pomagali kmetom.

Razmere na Hrvaškem

Na Hrvaškem so med 25. in 30. aprilom 2016, ekstremne vremenske razmere, zlasti mraz, povzročile ogromno škode na kmetijskih pridelkih. Mraz je povzročil ogromno škodo na celotnem ozemlju Hrvaške, še posebej v osrednji, vzhodni in na obalni regiji. Škoda je na sadju, vinogradih, poljščinah in vrtninah. Po prvih preliminarnih ocenah je ocena poškodovanosti na sadovnjakih in vinogradih od 50 do 100%, medtem ko je ocena poškodovanosti na zelenjavi in poljščinah od 30 do 70%.

Ocenjevanje škode zaradi mraza še poteka. Po prvih ocenah škoda znaša okoli 112 mil. EUR. Ta podatek temelji na prvi preliminarni oceni škode, bolj natančna ocena škode oz. končna ocena škode pa bo znana šele v prihodnjih dneh.

Glede na obseg škode, so vsi kmetje, zlasti sadjarji in vinogradniki v zelo težkem položaju, ki ga še dodatno zaostruje sedanja kriza na EU trgu. Kmetje potrebujejo pomoč, da bodo premagali nastalo situacijo.

V skladu z zgoraj navedenim, Republika Hrvaška poziva Evropsko komisijo, naj sprejme ustrezne ukrepe, da bo pomagala proizvajalcem in vsaj delno nadomestila škodo.

Razmere na Madžarskem

Na Madžarskem je spomladanska pozeba (-2 ° C in manj) od 20. do 29. aprila 2016, je povzročila velike izgube pridelka predvsem v sadovnjakih in vinogradih, ponekod pa tudi na poljščinah. Še posebej je velika škoda v vinogradih in sadovnjakih. Po ocenah Nacionalnega Sveta vinarske skupnosti na Madžarskem, je spomladanska pozeba prizadela več kot 1800 vinogradov. Poleg tega so zaradi mraza utrpeli izredno škodo tudi čebelarji, saj je v tem obdobju cvetela akacija, katere cvetovi so zmrznili. Ker akacijev med predstavlja velik del proizvodnje medu na Madžarskem, bo glede na dosedanje ocene izguba prihodkov znašala od 40-50%.

Glede na madžarske nacionalne sheme za blaženje posledic, morajo kmetje pristojne obvestiti o svoji škodi v roku 15 dni. Po podatkih, ki so bili pridobljeni do 11. maja 2016 je bilo s strani kmetov podano približno 5500 obvestil o škodi v zvezi s spomladansko pozebo in sicer na 35 000 hektarjih in z več kot 700 naselij na Madžarskem. Te številke se lahko v prihodnjih dneh še povečajo. Ocenjena izguba pridelka je precej nad 30%, na nekaterih področjih lahko doseže do 100%. Ocenjevanje škode še poteka, končna ocena škode pa bo znana šele kasneje.

Razmere na Češkem

V tednu od 25. do 30. aprila 2016 je velik del ozemlja Češke prizadela pozna spomladanska zmrzal. Temperature so bile od - 2 ° C do - 5 ° C, občasno tudi do - 7 ° C na višini dveh metrov nad tlemi. Največjo škodo je bila v vinogradih in sadovnjakih.

Po prvih ocenah je škoda na sadovnjakih velika, ponekod so sadovnjaki tudi popolno uničeni. Izgube so največje v toplejših območjih (zlasti Južna Moravska). Sadno drevje je bilo v fazi cvetenja sli pa takoj po cvetenju. Na srednjih nadmorskih višinah, so bile poškodovane predvsem sadne vrste v fazi cvetenja. Izguba pridelka glede na posamezno vrsto bo odvisna od nadaljnjega vremena ter kakovost oprashaevanja. V tem trenutku, je okvirno ocenjena izguba pridelka sadja v višini 300 do 400 milijonov CZK (11,1-14800000 EUR). Končna ocena izgube bo znana šele po spravilu pridelka.

Po preliminarnih ocenah bo skupna izguba zaradi neprodanega vina v 2016 znašala skoraj 1,4 milijarde CZK (51,9 milijona EUR). Največji vpliv je pomladanska zmrzal imela na Južnem Moravskem, kjer se nahajajo ključna področja vinogradov.

Izguba bo vplivala na ceno grozdja letnika 2016 in na pomanjkanje domačega grozdja, kar bo povzročilo močan pritisk na to, da bodo vino ali grozdje morali uvažati iz tujine.

Prve ocene kažejo, da je bilo največ škode v naslednjih vinorodnih okoliših: Moravski vinorodni okoliš (Bzenec, Znojmo) Češki vinorodni okoliš (Karlštejn, Kuks, Melnicko). Podrobnejše poročilo o škodi po pod-regijah bo mogoče podati v prihodnjih tednih. Na seznam poškodovanosti je prav tako potrebno dodati še škodo na mladih vinogradih (1-2 let), ki so zaradi ekstremnih vremenskih razmer mrtvi ali nerodovitna. Te izgube se zdaj še ocenjuje, in bodo znane kasneje.

Pričakujemo lahko, je spomladanska pozeba povzročila znatno gospodarsko izgubo, ki je močno vplivala na gospodarstvo prizadetih podjetij, tako da lahko povzroči velike probleme, še posebej za podjetja, ki so večinoma specializirana za vrtnarstvo in vinogradništvo.

Razmere na Poljskem

Ekstremne vremenske razmere, ki so prevladovali na Poljskem v zimskem času, kot so večji padec temperatur brez snežne odeje, so povzročile škodo na ozimnah v 15 provincah. Največja škoda na ozimnah je bila v severni, vzhodni, osrednji in zahodni Poljski, s temperaturami, ki so padle pod -15 stopinj Celzija zaradi pomanjkanja snežne odeje.

Pri žitih, je bilo največ poškodb pri zimskem ječmenu, ozimni pšenici in na tritikali. Do zelo resnih poškodb je prišlo tudi na oljni repici, kjer škoda zaradi zmrzali ni prizadela samo slabo razvite rastline oljne repice, ki so bile popolnoma uničene (ki razvijejo manj kot 5-6 listov preden jesen upočasni vegetacijo) ampak so bile prizadete tudi rastline oljne repice z močno rastjo.

Guvernerji province so ustanovili 487 komisij za ocenjevanje škode na pridelkih v 538 občinah. Doslej ocenjena škoda pri 19 831 kmetij in na območju 321 tisoč hektarjev kmetijskih zemljišč znaša 125 milijonov Poljskih zlotov (PLN). Ta znesek se bo močno povečal zaradi nadaljnjega individualnega ocenjevanja, škode (na kmetijo). Največ škode je v bilo v pokrajinah: Mazovija, Pomorjanska in Kujavsko-pomorjanska.

Prilagojenost predlagane ureditve pravu Evropske unije

Predlagana ureditev ni v nasprotju s pravnim redom Evropske unije.

Evropska unija ima skupno politiko samo na področju odprave posledic naravnih nesreč, ki povzročijo škodo v kmetijstvu, za odpravo posledic nesreč na stvareh pa je nima. Rešitve za odpravo posledic naravnih nesreč so v posameznih državah Evropske unije zelo različne.

6. PRESOJA POSLEDIC, KI JIH BO IMEL SPREJEM ZAKONA

6.1 Presoja administrativnih posledic

a) v postopkih oziroma poslovanju javne uprave ali pravosodnih organov

Sprejetje zakona ne bo predstavljalo dodatnih stroškov za poslovanje upravnih organov. Postopki, potrebni za izvedbo ukrepov, ki jih ureja zakon, se morajo izvajati prednostno. Nekatere poenostavitve postopkov predstavljajo hitrejšo rešitev zadev.

b) pri obveznostih strank do javne uprave ali pravosodnih organov

Sprejetje zakona ne prinaša dodatnih obveznosti za stranke v smislu dodatnih postopkov.

6.2 Presoja posledic na okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi, in sicer za:

Sprejetje zakona ne bo vplivalo na okolje.

6.3 Presoja posledic za gospodarstvo, in sicer za:

Sprejetje zakona bo imelo pozitiven vpliv na gospodarstvo. Ukrepi za povračilo škode bodo pomagali gospodarskim subjektom, ki so v tej naravni nesreči utrpeli škodo.

6.4 Presoja posledic za socialno področje, in sicer za:

Sprejetje zakona bo imelo pozitivne vplive na socialnem področju, saj bo imelo pozitiven vpliv na politiko ohranjanja zaposlitev.

6.5 Presoja posledic za dokumente razvojnega načrtovanja, in sicer za:

Sprejetje zakona ne vpliva neposredno na dokumente razvojnega načrtovanja.

6.6 Presoja posledic za druga področja

6.7 Izvajanje sprejetega predpisa

6.8 Druge pomembne okoliščine v zvezi z vprašanji, ki jih ureja predlog zakona:

7. Prikaz sodelovanja javnosti pri pripravi predloga zakona:

8 Navedba, kateri predstavniki predlagatelja bodo sodelovali pri delu državnega zbora in delovnih teles

Pri delu Državnega zbora in delovnih teles bodo sodelovali naslednji predstavniki predlagatelja:

- mag. Dejan Židan, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
- mag. Tanja Strniša, državna sekretarka
- mag. Marjan Podgoršek, državni sekretar
- Tadeja Kvas Majer, generalna direktorica Direktorata za kmetijstvo
- Marjeta Bizjak, namestnica generalne direktorice Direktorata za kmetijstvo,
- Hermina Oberstar, vodja sektorja v Direktoratu za kmetijstvo

II. BESEDILO ČLENOV

ZAKON
O UKREPIH ZA ODPRAVO POSLEDIC POZEBE IN SNEGA V KMETIJSKI PROIZVODNJI MED
25. IN 30. APRILOM 2016

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen
(namen in vsebina zakona)

Ta zakon določa pogoje in način uporabe sredstev proračuna Republike Slovenije za izvajanje ukrepov pri odpravi posledic škode zaradi posledic pozebe in snega, ki je prizadel Republiko Slovenijo v kmetijski proizvodnji med 25. in 30. aprilom 2016 (v nadaljnjem besedilu: odprava posledic po pozebi in snegu).

Določa tudi pogoje in način pridobivanja oziroma dodeljevanja sredstev z namenom, da se najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom zaradi slabih vremenskih razmer, ki jih je mogoče enačiti z naravnimi nesrečami dodelijo sredstva za pomoč ob izpadu dohodka oziroma za obnovo proizvodnega potenciala.

Ta zakon je v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju ter na podeželju za združljive z notranjim trgov z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL L št. 193 z dne 1. 7. 2014, str. 1: v nadaljnjem besedilu: Uredba 702/2014).

2. člen
(subsidiarna uporaba drugih predpisov)

Za vsa vprašanja, ki niso urejena s tem zakonom, se uporablja Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (Uradni list RS, št. 114/05 – uradno prečiščeno besedilo, 90/07, 102/07, 40/12 – ZUJF in 17/14) (v nadaljnjem besedilu: ZOPNN), Uredba o metodologiji za ocenjevanje škode (Uradni list RS, št. 67/03, 79/04, 33/05, 81/06 in 68/08; v nadaljnjem besedilu: Uredba o metodologiji za ocenjevanje škode), Uredba o načinu izračuna višine sredstev za odpravo posledic naravnih nesreč na objektih in stanovanjih ter višine hipotekarnih sredstev za obnovo stanovanj (Uradni list RS, št. 36/05 in 95/10; v nadaljnjem besedilu: Uredba o načinu izračuna višine sredstev za odpravo posledic naravnih nesreč na objektih in stanovanjih ter višine hipotekarnih sredstev za obnovo stanovanj), Pravilnik o vsebini in obliki vloge upravičencev za dodelitev sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu (Uradni list RS, št. 112/03, 5/04, 34/04 – popr. in 18/05; v nadaljnjem besedilu: Pravilnik) in drugi predpisi.

3. člen
(ukrepi za odpravo posledic po pozebi in snegu)

Ukrepi za odpravo posledic po pozebi in snegu po tem zakonu so :

- podaljšanje roka vložitve vloge za zmanjšanje in odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete;
- znižanje ali odpis najemnim pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije;
- razširitev določb Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR in 111/13), da bi se fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, omogočil nakup grozdja iz širšega območja;
- pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom,

II. ZAGOTAVLJANJE SREDSTEV

4. člen
(zagotavljanje sredstev)

(1) Sredstva za odpravo posledic po pozebi in snegu se zagotovijo v okviru sredstev državne proračunske rezerve v letu 2017, ko se sredstva izplačajo upravičencem.

(2) Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na podlagi končnega poročilo o ocenjeni škodi, ki ji ga v potrditev predloži državna komisija za ocenjevanje škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, določi obseg, način in dinamiko zagotavljanja sredstev za odpravo posledic po pozebi in snegu.

(3) Ob pripravi predlogov proračunov za naslednja leta ministrstvo pristojno za kmetijstvo, v okviru svojih finančnih načrtov, zagotavlja zadosten obseg pravic porabe za izvedbo ukrepov, ki jih ureja ta zakon.

III. UKREPI V ZVEZI Z ODPRAVO POSLEDIC PO POZEBI IN SNEGU

1. Podaljšanje roka vložitve vloge za zmanjšanje in odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete

5. člen (rok vlaganja zahtevkov)

(1) Ne glede na prvi odstavek 3. člena Zakona o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/92 in 21/95; v nadaljnjem besedilu: ZPKZ), se prispevki zavarovancem lahko zmanjšajo ali odpišejo zaradi odprave posledic po pozebi in snegu po tem zakonu, če je škodo ocenila komisija, pristojna na podlagi posebnih predpisov.

(2) Ne glede na 9. člen ZPKZ lahko zavarovanec na pristojni davčni organ zaradi škode, ki je nastala zaradi pozebe in snega vloži zahtevo za odpis ali zmanjšanje prispevkov do 31. 10. 2016.

2. Znižanje ali odpis zakupnin pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

6. člen (zakupnine pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije)

(1) Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije na podlagi ocene škode, ki jo je ocenila komisija, pristojna na podlagi posebnih predpisov in je razvidna iz aplikacije Ajda pri Upravi RS za zaščito in reševanje, v postopku delnega ali celotnega odpisa zakupnine upošteva škodo na pridelkih kot posledico pozebe in snega samo na parceli v zakupu. Če je ocena škode opredeljena na nivoju GERK v vrednosti škode in je hkrati GERK večji od parcele v zakupu, se upošteva sorazmeren delež v vrednosti škode glede na velikost parcele v zakupu. Če je ocena škode na nivoju GERK, ki vključuje parcelo v zakupu, se upošteva odstotek na nivoju GERK.

(2) Če je ugotovljena škoda na parceli v zakupu:

- 50 odstotkov in manj, se zakupnina ne odpiše,
- med več kot 50 odstotkov in vključno 80 odstotkov, se zakupnina odpiše v višini deleža ugotovljene škode, in
- več kot 80 odstotkov, se zakupnina odpiše v celoti.

(3) Odpis zakupnine Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije odobri pod pogoji iz prvega in drugega odstavka tega člena po pravilu *de minimis* v kmetijskem sektorju

(4) Podrobnejše pogoje odpisa zakupnin Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije sprejme Svet Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

3. Posebnosti pridelave grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov

7. člen (posebnosti pridelave grozdja, mošta, vina in drugih proizvodov)

Ne glede na četrti odstavek 13. člena Zakonu o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12-ZdZPVHVVR in 111/13) se lahko fizične osebe, ki niso samostojni podjetniki posamezniki in so utrpeli škodo na vinogradih po pozebi in snegu, ukvarjajo s pridelavo mošta, vina in drugih proizvodov tudi iz grozdja letnika 2016 in 2017, ki ni pridelano v vinorodnem okolišu oškodovanega pridelovalca grozdja.

4. Pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom

8. člen

(odločitev o uporabi sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu)

(1) Vlada odloči o uporabi sredstev za odpravo posledic na podlagi ocene neposredne škode v kmetijstvu in predloga za odpravo posledic po pozebi in snegu.

(2) Oceno neposredne škode v kmetijstvu in predlog za odpravo posledic škode v kmetijstvu iz prejšnjega odstavka predloži vladi v obravnavo ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, izdelava pa ju državna komisija za ocenjevanje škode, ustanovljena v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi nesrečami in drugimi nesrečami. Predlog za odpravo posledic škode v kmetijstvu po pozebi in snegu obsega okvirne predloge možnih ukrepov, na podlagi katerih se izdelava program odprave posledic škode v kmetijstvu.

(3) Vlada mora pri odločanju o uporabi sredstev za odpravo posledic škode upoštevati, da se sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu lahko dodelijo, če je ocena neposredne škode v sadjarstvu oziroma vinogradništvu, pri posameznem kmetijskem gospodarstvu presega 30% običajne letne kmetijske proizvodnje.

(4) Ministrstvo, pristojno za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, mora vladi v obravnavo predložiti oceno neposredne škode v kmetijstvu najpozneje v dveh mesecih po običajnem pravilu letine za trajne nasade in vinograde, katerih proizvodnja je zmanjšana zaradi neugodnih vremenskih razmer na posameznih območjih njegove proizvodnje za več kot 60 % običajne letne kmetijske proizvodnje.

(5) K oceni neposredne škode v kmetijstvu iz prejšnjega odstavka je treba priložiti tudi stroške ocenjevanja škode, o pokritju katerih odloči vlada ob sprejemu odločitve o uporabi sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

9. člen

(program odprave posledic škode v kmetijstvu)

(1) Program odprave posledic škode v kmetijstvu sprejme vlada. V obravnavo ji ga predloži ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo, če ga potrdi komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu, ki je imenovana v skladu z ZOPNN in k njemu da soglasje ministrstvo, pristojno za finance.

(2) Program odprave posledic škode v kmetijstvu mora biti sprejet najpozneje v treh mesecih po tem, ko je vlada potrdila škodo, sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu pa morajo biti v celoti izplačana upravičencem najpozneje v dveh letih po nastanku škode.

10. člen

(vsebina programa odprave posledic škode v kmetijstvu)

(1) S programom odprave posledic škode v kmetijstvu se določijo sadne vrste in tisti trajni nasadi in vinogradi, kjer je:

- proizvodnja zaradi neugodnih vremenskih razmer zmanjšana za več kot 60% običajne letne kmetijske proizvodnje,
- kmetijska gospodarstva, kjer je nastala škoda v kmetijstvu,
- ocena o potrebnih sredstvih za odpravo posledic škode v kmetijstvu in
- način izplačila sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu upravičencem.

(2) Izvajanje nalog iz prejšnjega odstavka se financira v breme sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

11. člen

(upravičenci do sredstev)

(1) Sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se lahko dodelijo osebi, ki na ozemlju Republike Slovenije obdeluje kmetijska zemljišča, če je bil na dan 30. 4. 2016, ki se šteje za dan nastanka naravne nesreče, kot nosilec kmetijskega gospodarstva vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo.

(2) Sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se lahko dodelijo tudi pravni osebi, ki na ozemlju Republike Slovenije proizvaja kmetijske pridelke, če je bila na dan 30. 4. 2016, ki se šteje za dan nastanka naravne nesreče, kot nosilec kmetijskega gospodarstva vpisana v register kmetijskih gospodarstev, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo.

(3) Oseba iz prvega in drugega odstavka tega člena je upravičena do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu za škodo v trajnih nasadih in vinogradih, za katere iz ocene neposredne škode sledi, da je njihova kmetijska proizvodnja v obdobju ugotavljanja posledic neugodnih vremenskih razmer manjša od običajne letne kmetijske proizvodnje za več kakor 60%.

(4) Sredstva se velikemu podjetju lahko dodelijo, če je tako dodelitev javnih sredstev potrdila Evropska komisija.

12. člen **(višina dodeljenih sredstev)**

(1) Upravičencu iz prejšnjega člena se za odpravo posledic škode v kmetijstvu za posamezni kmetijski pridelek dodelijo sredstva v višini do največ 30 % ocene neposredne škode ali za območja z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost do največ 45% ocene neposredne škode, če za odpravo škode v kmetijstvu pridobi tudi plačilo zavarovalnih zneskov za škodo v kmetijstvu v višini, ki ni manjša od 50% vrednosti običajne letne kmetijske proizvodnje,

(2) Pri določitvi višine sredstev, ki se jih upravičencu dodeli za odpravo posledic škode v kmetijstvu, je treba zagotoviti, da za posamezni kmetijski pridelek vsota:

- dodeljenih sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu po tem zakonu,
- kakršnih koli drugih sredstev iz državnega proračuna za odpravo posledic škode v kmetijstvu,
- sredstev občinskih proračunov, ki so dodeljena upravičencu kot neposredno izplačilo za odpravo posledic škode v kmetijstvu, in
- izplačil zavarovalnih zneskov za škodo v kmetijstvu, ne presega 80% in na območju z omejenimi možnostmi za kmetijsko dejavnost 90% zmanjšanja vrednosti kmetijske proizvodnje, pri čemer se zmanjšanje vrednosti kmetijske proizvodnje izračuna kot razlika med:
 - zmnožkom običajne letne kmetijske proizvodnje pridelka in povprečne tržne cene tega pridelka v letu nastanka škode v kmetijstvu in
 - zmnožkom dejanske letne proizvodnje kmetijskega pridelka v letu nastanka škode v kmetijstvu in povprečne tržne cene tega pridelka v letu nastanka škode v kmetijstvu.

(3) Če nastane škoda v kmetijstvu na istem kmetijskem pridelku zaporedoma zaradi pojava enakih ali različnih neugodnih vremenskih razmer, se za neposredno škodo na tem kmetijskem pridelku šteje ocena neposredne škode v kmetijstvu, izdelana pred spraviom tega kmetijskega pridelka.

(4) Upravičencu se ne dodelijo sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu, če pristojni inšpektor ugotovi, da je upravičenec proizvajal kmetijski pridelek v letu nastanka škode v nasprotju s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, ali predpisi, ki urejajo varstvo voda, namenjenih oskrbi s pitno vodo na teh kmetijskih zemljiščih.

Pomoč dodeljena na podlagi tega člena se zmanjša za 50 % razen če se dodeli upravičencu, ki je sklenil zavarovanje, ki krije najmanj 50 % njegove letne proizvodnje.

13. člen **(nosilci izvajanja ukrepov odprave posledic škode v kmetijstvu)**

(1) Za izvajanje ukrepov odprave posledic škode v kmetijstvu so pristojni ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, in komisije za ocenjevanje škode, imenovane v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

(2) Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, mora zagotoviti izvajanje vseh nalog iz programa odprave posledic škode v kmetijstvu, razen tistih, ki jih izvajajo komisije za ocenjevanje škode iz prejšnjega odstavka.

(3) Komisije iz prvega odstavka tega člena morajo:

- določiti vrsto, čas in geografska območja nastanka tistih neugodnih vremenskih razmer, zaradi katerih obstoji možnost, da bo škoda v kmetijstvu, ocenjena pred spraviom tega kmetijskega pridelka, preseгла 30% običajne letne kmetijske proizvodnje,
- za neugodne vremenske razmere iz prejšnje alinee od ministrstva, pristojnega za okolje, pridobiti meteorološko poročilo,
- ob spraviu posameznih kmetijskih pridelkov na geografskih območjih iz prve alinee tega odstavka obvestiti upravičence o možnosti prijave škode v kmetijstvu na obrazcu 2, priloge 9, Uredbe o metodologiji za ocenjevanje škode (v nadaljevanju: obrazec),
- organizirati izdelavo ocene neposredne škode v kmetijstvu po posameznih upravičencih za tiste kmetijske pridelke, za katere škoda v kmetijski proizvodnji zaradi neugodnih vremenskih razmer presega 30% običajne letne kmetijske proizvodnje,
- odposlati izpolnjene obrazce in ocene neposredne škode v kmetijstvu ministrstvu, pristojnemu za kmetijstvo, v roku, ki ga določi vlada ob obravnavi poročila o oceni neposredne škode v kmetijstvu in odločitvi o uporabi sredstev državnega proračuna za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

(4) Geografsko območje nastanka neugodnih vremenskih razmer iz prve alinee prejšnjega odstavka ugotovi regijska ali državna komisija za ocenjevanje škode na podlagi meteoroloških, hidroloških podatkov ali drugih dejstev na prizadetem območju.

14. člen **(postopek dodelitve sredstev in obveznosti upravičencev)**

(1) Sredstva za odpravo posledic škode v kmetijstvu se upravičencu dodelijo na podlagi podatkov o prijavi škode v kmetijstvu iz obrazca o prijavi škode iz prejšnjega člena, ki se uporablja za vlogo za pridobitev državne pomoči.

(2) Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, predloži komisiji za odpravo posledic škode v kmetijstvu predlog dodelitve sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu v potrditev, če so podatki o škodi v skladu s podatki iz programa odprave posledic škode v kmetijstvu.

(3) Predlog za dodelitev sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu predloži vladi v obravnavo in sprejem ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, ob predhodni potrditvi komisije za odpravo posledic škode v kmetijstvu.

(4) Upravičenec do sredstev za odpravo posledic škode v kmetijstvu mora na obrazec poleg podatkov v točki 1. navesti še višino prejetih občinskih sredstev v točki 1.9 ter v točki 2. izpolniti stolpce A, B, C in H.

(5) V vlogi iz prejšnjega odstavka odloča Agencija Republike Slovenije za kmetijske trge in razvoj podeželja (v nadaljnjem besedilu: Agencija).

15. člen **(vročitev)**

Agencija vroča odločbe z navadno vročitvijo. Šteje se, da je vročitev opravljena 20. dan od dneva odpreme, navedenega na odločbi.

IV. KONČNA DOLOČBA

16. člen (začetek veljavnosti)

Ta zakon začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu

Določena je vsebina zakona. Zakon se nanaša na odpravo posledic naravne nesreče zaradi pozebe in snega, ki je prizadela Slovenijo v času med 25. aprilom in 30. aprilom 2016. Posledice odprave naravnih nesreč sicer ureja sistemski zakon za to področje – Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč, vendar pa je mogoče ugotoviti, da vsi ukrepi, potrebni za odpravo posledic v tem primeru, niso urejeni. Zato se s tem zakonom urejajo nekatera posebna vprašanja z veljavnostjo izključno za primer te naravne nesreče, ki jo ureja ta zakon. V tem smislu se z zakonom urejajo ukrepi pomoči prizadetim subjektom in nekatere posebnosti pri ugotavljanju katastrskega dohodka in odpisa prispevkov.

K 2. členu

Zakon izrecno določa, da se za vse primere odprave posledic neposredno uporablja Zakon o odpravi posledic naravnih nesreč (v nadaljevanju: ZOPNN) in drugi relevantni predpisi (na primer zlasti metodologija za določitev škode). Navedeni zakon je sistemski zakon za področje odprave posledic naravnih nesreč in ureja vsa vsebinska in procesna vprašanja, ki so pomembna za odpravo posledic.

K 3. členu

Z zakonom se določajo ukrepi za odpravo posledic škode v kmetijski proizvodnji in se nanašajo na:

- podaljšanje roka vložitve vloge za zmanjšanje in odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje za kmete;
- znižanje ali odpis najemnim pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije;
- razširitev določb Zakona o vinu (Uradni list RS, št. 105/06, 72/11, 90/12 – ZdZPVHVVR in 111/13), da bi se fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, omogočil nakup grozdja iz širšega območja;
- pomoč najbolj prizadetim kmetijskim gospodarstvom.

K 4. členu

Sredstva za odpravo posledic po pozebi in snegu se zagotovijo v proračunu Republike Slovenije.

V proračunu Republike Slovenije za leto 2016 se za odpravo posledic po pozebi in snegu iz sredstev proračunske rezerve zagotovi 4 milijone evrov.

Vlada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: vlada) na podlagi končnega poročila o ocenjeni škodi, ki ji ga v potrditev predloži državna komisija za ocenjevanje škode v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami, določi obseg, način in dinamiko zagotavljanja dodatnih sredstev za odpravo posledic po pozebi in snegu v letu 2017.

Ob pripravi predlogov proračunov za naslednja leta mora ministrstvo pristojno za kmetijstvo, v okviru svojih finančnih načrtov, zagotavljati zadosten obseg pravic porabe za sanacijo škode, ki jo ureja ta zakon.

K 5. členu

Kmetom in članom njihovih gospodarstev, ki so zavarovani na podlagi predpisov o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, Zakon o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane, omogoča, da se jim prispevki za pokojninsko in invalidsko zavarovanje lahko zmanjšajo ali odpišejo. Državni proračun RS poravnava zmanjšane ali odpisane prispevki, ki se zato štejejo za plačane.

Spremeni se rok za vložitev zahteve za odpis ali zmanjšanje obveznosti plačila prispevka za pokojninsko in invalidsko zavarovanje, ki ga določa Zakon o pogojih, pod katerimi se kmetom zmanjšani ali odpisani prispevki štejejo za plačane (Uradni list RS, št. 48/1992 in 21/1995) iz 15 dni na koledarski rok določen s tem zakonom, t.j. 31. 10. 2016.

K 6. členu

23. člen Pravilnika o zakupu kmetij in kmetijskih zemljišč (v nadaljevanju pravilnik), ki ga je sprejel Svet Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS opredeljuje možne načine odpise zakupnin. Navedeni člen določa pomoč »de minimis« v sektorju kmetijske proizvodnje, pri čemer je odpis zakupnine možen zgolj v primerih neugodnih vremenskih razmer, ki jih ni moč zavarovati, kot so suša, moča, burja in zimska pozeba. Glede na to, da spomladanska pozeba konec aprila letošnjega leta ni uvrščena med naštete neugodne vremenske razmere, odpis zakupnin na podlagi veljavnega pravilnika ni mogoč, zato je za podlago za odpis zakupnin zaradi škode na pridelkih kot posledice spomladanske pozebe v letu 2016 potrebno sprejeti interventni zakon.

K 7. členu

Predlog v letih 2016 in 2017 izjemoma dovoljuje dokupa pridelka grozdja fizičnim osebam, ki niso samostojni podjetniki posamezniki, tudi iz območij izven vinorodnega okoliša pridelave grozdja zadevnega pridelovalca, ki je utrpel škodo po pozebi in snegu. Vse ostale določbe Zakona o vinu, ki se nanašajo na obvezne prijave, vodenje evidenc in označevanje vina, ostajajo nespremenjene. Zadevni pridelovalec mora pri označevanju vina, pridelanega iz grozdja, ki ga je dokupil na podlagi tega člena, upoštevati tudi določbe vseh predpisov, ki urejajo označevanje porekla in kakovosti vina.

Zakon o vinu namreč dovoljuje dokup pridelka grozdja le iz istega vinorodnega okoliša kmetijam, ki jih je prizadela naravna nesreča. Ker je pozeba in sneg prizadela večji del vinogradov v istem vinorodnem okolišu se predlaga za to naravno nesrečo razširitev teh določb, na podlagi katerih bi prizadeti vinogradniki, ki pridelujejo vino lahko dokupili grozdje tudi izven tega vinorodnega okoliša, saj ponudbe grozdja na trgu v tem vinorodnem okolišu praktično ne bo.

Poudarjamo pa, da je v primeru morebitnega dokupa grozdja (ne glede na to ali gre za fizične ali pravne osebe) treba upoštevati veljavne določbe EU predpisov, ki določajo zlasti, da:

- mora biti grozdje za vino z zaščiteno označbo porekla (kakovostno vino ZGP ali vino PTP) obvezno v celoti pridelano znotraj vinorodnega okoliša,
- mora biti grozdje za vino z zaščiteno geografsko označbo (deželno vino) vsaj v 85% količine pridelano znotraj vinorodne dežele,
- na območju EU ni dovoljena pridelava vina iz grozdja, pridelanega izven EU,
- v primeru mešanja slovenskega grozdja z grozdem iz druge države članice, se lahko tako vino označi le kot 'vino iz EU' (in ne kot kakovostno ali deželno vino s poreklom).

K 8. členu

Kmetijska gospodarstva, ki so na podlagi ocene škode po pozebi in snegu najbolj prizadeta, so upravičena do pomoči v obliki nepovratnih sredstev. Kmetijska gospodarstva se uvrsti med najbolj prizadeta kmetijska gospodarstva, v kolikor je bila v trajnih nasadih ocenjena stopnja poškodovanosti najmanj 60 %. Za prizadete kmetijske površine se dodeli, v kolikor kmetijsko gospodarstvo izpolnjuje tudi druge s tem zakonom in predpisi EU predpisane pogoje.

K 9. členu

Člen ureja pravno podlage za pripravo Programa odprave posledic škode v kmetijstvu, ki ga sprejme vlada. V obravnavo ji ga predloži ministrstvo, pristojno za kmetijstvo in gozdarstvo, če ga potrdi komisija za odpravo posledic škode v kmetijstvu, ki je imenovana v skladu z ZOPNN in k njemu da soglasje ministrstvo, pristojno za finance.

Člen določa tudi rok sprejema programa na vladi iz roke izplačil upravičencem.

K 10. členu

Člen določa vsebino Programa odprave posledic škode v kmetijstvu.

K 11. členu

Člen določa, da so upravičenci do sredstev pravne in fizične osebe ter pogoje, ki jih morajo izpolnjevati na dan nastanka škodnega dogodka. Člen opredeljuje tudi datum nastanka škodnega dogodka, ki je je določen, kot zadnji dan obdobja neugodnih vremenskih razmer.

K 12. členu

Člen določa najvišjo možno pomoč, do katere so upravičena prizadeta kmetijska gospodarstva. Podrobneje tudi ureja izračun višino dodeljenih sredstev ter navaja pogoje, ki jih je potrebno upoštevati pri izračunu dodelitve pomoči.

K 13. členu

Člen določa naloge nosilcev izvajanja ukrepov odprave posledic škode v kmetijstvu: ministrstvo pristojno za kmetijstvo in komisij za ocenjevanje škode.

K 14. členu

Člen ureja postopek dodelitve sredstev in obveznosti upravičencev.

K 15. členu

Člen določa postopek vročanja.

K 16. členu

Določen je vakacijski rok. Ker gre za nujni zakon, ki ureja nujne ukrepe, se predvidi začetek veljavnosti že naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

V. PREDLOG, DA SE PREDLOG ZAKONA OBRAVNAVA PO NUJNEM OZIROMA SKRAJŠANEM POSTOPKU

(razlogi in posledice, zaradi katerih se predlaga nujni ali skrajšani postopek, razen za predlog zakona o ratifikaciji mednarodne pogodbe, ki se v skladu s 169. členom Poslovnika državnega zbora obravnava po nujnem postopku)

VI. PRILOGE

- osnutki podzakonskih predpisov, katerih izdajo določa predlog zakona
- analize, študije
- vprašalniki
- ankete
- pobude in predlogi, ki so neposredno vplivali na odločitev za predlog zakona
- drugo